BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
Departament Planowania
Wydział Ekonomiczny

Warszawa, dnia 15 września 1949 r

ZAGADNIENIA GOSPODARCZE
w świetle prasy i literatury ekonomicznej zagranicą

Nr 17

Rok IV

S p i s   r z e c z y :

M.DIACZKOW i W.KIPARISOW

RACHUNKOWOŚĆ FUNDUSZÓW, ZYSKÓW I STRAT.

§ 43 Ewidencja statutowego i zakładowego funduszu.

Organizacje budowlane mogą posiadać - zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem - następujące kategorie funduszów: a) fundusz statutowy (w organizacjach zleceniobiorczych) lub zakładowy (u posiadaczy tytułów), b) fundusz amortyzacyjny, c) fundusze specjalne.

Fundusz statutowy stanowi sumę środków trwałych i obrotowych, wydzielonych przez państwo do dyspozycji organizacji gospodarczej dla realizacji powierzonych jej funkcyj produkcyjno-gospodarczych. Uchwała Rady Kom.Lud. Z.S.R.R. i C.K.W.K.P.(b) z 11 lutego 1936 r. stanowi, że własne środki obrotowe przydziela się zleceniobiorczym organizacjom budowlanym, które posiadają także statutowy fundusz w pełnej wysokości. Budowle - posiadacze tytułów (czyli własne oddziały (wydziały) inwestycyjne) z reguły nie otrzymują własnych środków obrotowych i dlatego nie mogą posiadać statutowego, lecz tylko zakładowy fundusz, wyrażający ostateczną wartość posiadanych przez wydział budowlany własnych środków trwałych, uzyskanych na podstawie III części generalnego preliminarza podług tytułowego spisu na potrzeby samej budowy.

Należy przy tym zauważyć, że środki trwałe, dostarczone (wydziałowi budowlanemu) budowie do czasowego użytku (na czas budowy), powinno się traktować jako dzierżawę, a wobec tego należy je wykazywać poza bilansem.

W zleceniobiorczych organizacjach budowlanych początkową wielkość funduszu statutowego określa się przy rejestracji statutu. Fundusz statutowy centralizuje się w zarządzie zleceniobiorczego przedsiębiorstwa (zjednoczenia, przedsiębiorstwa wielozakładowego). W oddziałach budowlanych i przedsiębiorstwach, podległych organizacji statutowej, miejsce rachunku funduszu statutowego zajmuje rachunek wewnętrznego rozliczenia z tytułu środków przydzielonych.

Srodki trwałe i obrotowe, niezbędne dla realizacji produkcyjno-gospodarczej działalności organizacji budowlanej, wydziela ta ostatnia zgodnie ze specjalnym rozrachunkiem, określającym skład i wielkość tych środków.

Wielkość własnych środków obrotowych zleceniobiorczych organizacyj budowlanych określa uchwała Rady Kom. Lud. Z.S.R.R. i C.K.W.K.P. (b) z 11 lutego 1936 r., która postanawia:

"Należy zaopatrywać zleceniobiorcze organizacje budowlane we własne środki obrotowe w rozmiarach zabezpieczających konieczne bieżące wydatki organizacyj budowlanych do momentu wykonania rozliczenia ze zleceniodawcą za wykonane, oddane zleceniodawcy roboty".

Zgodnie z tym została z dniem 1 stycznia 1936 r. ustanowiona dla przemysłowych zleceniobiorczych organizacyj budowlanych, pracujących na wielu terenach (budowach), wysokość środków obrotowych na 11,7 % w stosunku do ich rocznego programu produkcyjnego, dla pracujących na jednym terenie (budowie) - 10,3 %, dla przedsiębiorstw budowlano-mieszkaniowych - 11,3 %, dla przedsiębiorstw specjalnych i montażowych - 14 % i t.d.

Z własnych środków obrotowych przedsiębiorstw budowlanych pokrywane są zgodnie z uchwałą R.M. Z.S.R.R. z 26.VII.1933 r.:

"a) wartość limitowanych zapasów w głównych składach przedsiębiorstw budowlanych, wartość materiałów w drodze;

b) niedokończona produkcja w części wydatków na robociznę, administracyjno-kierownicze i inne (prócz materiałów) wydatki do czasu otrzymania od zleceniobiorców zapłaty na zasadzie aktów zdawczych;

c) wartość limitowanych zapasów wyżywienia dla własnego transportu kołowego i stale pracujących kopaczy;

d) wartość limitowanych zapasów instrumentów (narzędzi), specjalnej odzieży, paliwa i innych materiałów pomocniczych;

e) wartość prowizorycznych instalacyj (zestawu) i

f) wydatki na werbunek siły robotniczej."

Odpowiednio do istniejącego porządku określenia zapotrzebowania na trwałe i obrotowe środki wielkość funduszu statutowego

może w toku działalności zmieniać się w związku ze zmianami planu robót danej organizacji; może zwiększać się przy powiększeniu rozmiarów robót i zmniejszać się przy redukcji ich. W związku z mechanizacją budownictwa wzrost funduszu statutowego może nastąpić także przy niezmienionej objętości robót głównie w wyniku powiększenia środków zrwałych.

Początkowa wielkość i wszystkie następujące zmiany statutowego (zakładowego) funduszu w ciągu roku wykazywane są na specjalnym rachunku bilansowym - statutowy (zakładowy) fundusz.

Wyjątek w tym porządku stanowi księgowanie uzupełnień środków obrotowych zleceniobiorczego przedsiębiorstwa budowlanego, dokonywanych drogą finansowania z budżetu, jak również księgowanie zmiany podziału środków obrotowych. Oba te rodzaje zmiany funduszu statutowego wykazywane są w ciągu roku na oddzielnych rachunkach bilansowych ("finansowanie z budżetu środków obrotowych" i "rozliczenia z tytułu zmiany podziału środków obrotowych"), skąd w końcu roku przenoszone są na rachunek "funduszu statutowego".

Zmiany funduszu w ciągu roku mogą zachodzić w wyniku:

a) zwiększenia funduszu skutkiem:

1) przyjęcia do eksploatacji zakończonych inwestycji ,
2) nieodpłatnego otrzymania trwałych środków na podstawie zarządzenia nadrzędnych organów;
3) uwidocznienia przy inwentaryzacji nie zewidencjonowanych środków trwałych;
4) weryfikacji oceny środków trwałych;
5) nieodpłatnego uzyskania wartości materiałowo-towarowych i innych środków obrotowych;
6) nadwyżki przy likwidacji środków trwałych;
7) zmiany rozdziałów środków obrotowych w roku sprawozdawczym;
8) dopisania zysku w trybie podziału za rok ubiegły;
9) umorzenia nieodpłatnie odstąpionych środków trwałych;
10) odpisania wartości zakończonego kapitalnego remontu środków trwałych, i

b) zmniejszenia funduszu skutkiem odpisania:

1) finansowania inwestycji według uchwały Rady Ministrów Z.S.R.R. z 19.IX.1935 r. i innych;
2) środków trwałych odstąpionych na podstawie zarządzenia nadrzędnych organów;

3) środków trwałych niewłaściwie włączonych do inwentarza,
4) przeszacowania w związku z weryfikacją środków trwałych;
5) nieodpłatnie odstąpionych wartości materialno-towarowych i innych środków obrotowych;
6) strat na likwidacji środków trwałych;
7) zmiany podziału środków obrotowych w roku sprawozdawczym;
8) strat za rok ubiegły;
9) umorzenie środków trwałych w roku sprawozdawczym;
lo) ostatecznej wartości zlikwidowanych środków trwałych (po potrąceniu zużycia);
11) nie uwidocznionych przy inwentaryzacji środków trwałych;
12) wpłaty nadwyżek roku sprawozdawczego do banków specjalnych;
13) umorzenia nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych;
14) przekazania do budżetu pozostałości środków obrotowych.

Jak już wyżej wskazaliśmy, posiadacze tytułów tworzą fundusz zakładowy, który wyraża wartość środków trwałych nabytych,(uzyskanych) na podstawie generalnego preliminarza.

Fundusz zakładowy na budowach, prowadzonych sposobem gospodarczym, podlega zmianom w wyniku:

1) nieodpłatnego przyjęcia lub wyzbycia się środków trwałych w trybie ustalonym ustawowo, jak również przyjęcia do eksploatacji zakończonych obiektów inwestycyjnych;,
2) weryfikacji szacunku i włączenia do dochodów niezaksięgowanych dotychczas środków trwałych;
3) doliczenia umorzenia środków trwałych i spisania zakończonego kapit. remontu środków trwałych;
4) spisania ostatecznej wartości likwidowanych środków trwałych;
5) uwidocznienia pozostałości i niedoborów środków trwałych w wyniku nieprawidłowości zaksięgowanych danych;

Bieżąca rachunkowośc statutowego (zakładowego) funduszu prowadzi się na rubrykowanych kartach z wykazaniem w rubrykach działów, dotyczących zmniejszenia i zwiększenia funduszu.

Charakterystykę księgowań zmiany statutowego (zakładowego) funduszu charakteryzuje następujący przykład:

1) Przyjęcie do eksploatacji zakończonych inwestycji	1.ooo.ooo.- r.
2) Nieodpłatne przyjęcie środków trwałych na podstawie zarządzenia Ministerstwa	5oo.ooo.- r.

3. -To samo - nieodpłatne odstąpienie 300.000
4. Zaliczenie na dochód ujawnionych przy inwentaryzacji a nie ewidencjonowanych środków trwałych 150.000
5. Spisanie wartości niewłaściwie zaliczonych do środków trwałych 75.000
6. Weryfikacja szacunku środków trwałych (powiększenie) 350.000
7. To samo - zmniejszenie 25.000

Rachunek statutowego (zakładowego) funduszu

2a)	100.000	1)	1.000.000
3)	300.000	2)	500.000
4a)	20.000	3a)	50.000
5)	75.000	4)	150.000
7)	25.000	5a)	10.000
		6)	35.000

Rachunek środków trwałych

1)	1.000.000	3)	300.000
2)	500.000	5)	75.000
4)	150.000	7)	25.000
6)	35.000		

Rachunek umorzenia środków trwałych

3a)	50.000	2a)	100.000
5a)	10.000	4a)	20.000

Uwaga: Literami oznaczone są równoległe księgowania (zaszłości), które należy koniecznie przeprowadzać jednocześnie z podstawowymi.

8. Spisanie strat wynikłych z likwidacji środków trwałych w zleceniobiorczych organizacjach budowlanych 90.000
9. To samo - dopisanie dochodów z likwidacji środków trwałych 120.000

Rachunek funduszu statutowego

8)	90.000	9)	120.000

Rachunek likwidacji śr. trwałych

9)	120.000	8)	90.000

Likwidację środków trwałych w budowach, wykonywanych sposobem gospodarczym księguje się w trybie następującym:

10) Spisanie początkowej wartości 100.000
11) " amortyzacji 60.000
12) " wartości rozbiórki 45.000
13) Przychód materiałów z rozbiórki 50.000
14) Spisanie zamrożeń (saldo debetowe na rachunku likwidacji środków trwałych) 35.000

15 i 15 a. Spisanie ostatecznej wartości środków trwałych 40.000

(5.000+35.000)

Rachunek środków trwałych
10) 100.000

Rach. fundusz zakładowy
15) 5.000
15a) 35.000

Rach. niezasadniczych robót budowlano-montaż.
12) 45.000

Rach. umorzenia śr. trwałych
11) 60.000

Rach. przychodów z likwidacji środków trwałych
15) 5.000

Rachunek materiałów
13) 50.000

Rach. likwidacji śr. trwałych
10) 100.000 11) 60.000
12) 45.000 13) 50.000
14) 35.000

Rach. finansowania z innych źródeł
15a) 35.000

Rach. niezakonczonych inwestycji
14) 35.000

16. Nieodpłatne otrzymanie wartości towarowo-rzeczowych i innych środków obrotowych 1.500.000;
17. To samo - nieodpłatne odstąpienie 800.000;
18. Włączenie zysku w trybie rozdziału za rok ubiegły 2.000.000;
19. Spisanie strat za rok ubiegły 1.200.000;
20. Umorzenia środków trwałych z roku bież. 350.000;
21. " " " odstąpionych nieodpłatnie 75.000;
22. " " " przyjętych nieodpłatn. 80.000;
23. Spisanie umorzenia (w wysokości wartości zakończonego kap. remontu) 150.000.

Rachunek statutowego (zakładowego) funduszu

17)	800.000	16)	1.500.000
19)	120.000	18)	2.000.000
20)	350.000	21)	75.000
22)	80.000	23)	150.000

Rachunek umorzenia środków trwałych

21)	75.000	20)	350.000
23)	150.000	22)	80.000

Rachunek towarowych i innych wartości
10) 1.500.000 17) 800.000

Rachunek zysków i strat
18) 20.000.000 19) 1.200.000

24.	Włączenie budżetowych środków finansowych do środków obrotowych	1.000.000
25.	Wpływ środków obrotowych w trybie zmiany rozdziału	500.000
26.	Wycofanie środków obrotowych w trybie zmiany rozdziału	380.000
27.	Wpłaty do banku specj. z tyt. zysków roku sprawozdawczego	120.000
28.	Oddanie do budżetu pozostałości środków obrotowych	700.000
29.	Finansowanie inwestycji na podst. uchwały Rady Kom. Lud. ZSRR z 19.9.1935 i innych (nielimitowanych) - w wykonywanych organizacjach budowlanych	200.000

Rachunek statutowego (zakładowego) funduszu

26) 380.000	24) 1.000.000
27) 120.000	25) 500.000
28) 700.000	
29) 200.000	

Rachunek finansowania śr. obrotowych z budżetu

24) 1.000.000	28) 700.000

Rach. finansowania poza planowanych inwestycji

	29) 200.000

Rach. rozliczeń między C. Zarządem a przedsiębiorstwami z tyt. zmiany rozdziału środków obrot.

25) 500.000	26) 380.000

Wypłaty do banku specjalnego

	27) 120.000

§ 44. Ewidencja funduszu amortyzacyjnego.

Fundusz amortyzacyjny tworzy się jako źródło reprodukcji środków trwałych, użytkowanych w procesie wytwórczo-gospodarczej działalności.

Odpisy amortyzacyjne włącza się do wartości robót budowlanych i montażowych tylko jako element składowy wartości usług i produkcji pomocniczych i ubocznych robót lub, w niektórych przypadkach, poprzez wydatki inwestycyjne.

Organizacje budowlane przeprowadzają odpisy na fundusz amortyzacyjny według ustanowionych norm od pełnej początkowej wartości środków trwałych, znajdujących się w eksploatacji. Natomiast nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych od bezczynnych środków trwałych, znajdujących się dłużej niż miesiąc w rezerwie lub konserwacji.

Jeżeli jednak poszczególne obiekty środków trwałych znajdują się w sferze produkcji (betoniarki,płukarki,obrabiarki wszelkiego rodzaju i tp.),to niezależnie od czasu ich bezczynności jak również przy oddaniu środków trwałych w dzierżawę,nie należy wstrzymywać odpisów amortyzacyjnych,gdyż wszystkie te środki trwałe uważa się za czynne.

Przy nowo zainstalowanych środkach trwałych odpisy amortyzacyjne przeprowadza się począwszy od początku miesiąca następującego po wejściu tych środków do eksploatacji. Od ubywających w wyniku likwidacji środków trwałych odpisy amortyzacyjne wstrzymuje się od początku miesiąca następującego po wycofaniu tych środków.

Na środków trwałych oddanych w dzierżawę odpisy amortyzacyjne przeprowadza wydzierżawiający.

Obliczenie amortyzacji od wartości ukończonych kapitalnych robót przy dzierżawionych środkach trwałych przeprowadza dzierżawca co miesiąc - w rozmiarach pokrywających te wydatki w okresie trwania dzierżawy.
Uchwała Rady Kom.Lud. ZSRR z 8.V.1938 r. "O wykorzystaniu odpisów amortyzacyjnych i polepszeniu remontu w przedsiębiorstwach przemysłowych" ustanowiła średnie normy corocznych odpisów amortyzacyjnych.

Fundusz amortyzacyjny dzieli się na:

1) fundusz amortyzacyjny (amortyzacyjne odpisy),podlegający wpłacie do banku specjalnego,jako źródło finansowania nowych inwestycyj;

2) fundusz amortyzacyjny,pozostający do dyspozycji kierownika a przeznaczony na kapitalny remont.
Należy przy tym mieć na uwadze,że budowy prowadzone systemem gospodarczym,nie odprowadzają wpłat amortyzacyjnych do banków specjalnych,lecz dysponują nimi same u siebie w charakterze źródła finansowania przeprowadzonych przez nie inwestycyj na równi ze środkami finansowymi,otrzymywanymi z banku specjalnego.

Odpowiednio do wskazanego wyżej przeznaczenia środków funduszu amortyzacyjnego przewidziane są dla jego ewidencji w planie kont dwa bilansowe rachunki:

a) Fundusz amortyzacyjny (odpisy amortyzacyjne),
b) Fundusz amortyzacyjny na kapitalny remont

Policzenie amortyzacji zapisuje się na dobro rachunku "amortyzacyjny fundusz (amortyzacyjne odpisy)", a w ciężar odpowiednich rachunków wydatkowych i produkcyjnych:

"administracyjno-gospodarcze wydatki",
"wydatki przygotowawczo-składowe",
"eksploatacja maszyn budowlanych",
"Podrzędne, uboczne, pomocnicze roboty, gospodarstwa obsługujące",

przy czym przeprowadza się równoległe księgowania na ogólną sumę policzeń amortyzacyjnych dla środków trwałych:

debet rachunku "funduszu statutowego (zakładowego)",
kredyt rachunku "zużycie środków trwałych".

Po wykazaniu całej sumy amortyzacji na rachunku "fundusz amortyzacyjny", zleceniobiorcze organizacje budowlane przeprowadzają, zgodnie z obowiązującymi normami, rozdział ogólnej sumy funduszu na część, podlegającą wpłacie do banku specjalnego na kapitalne inwestycje i na część, pozostającą w organizacji, a przeznaczoną na kapitalne remonty.

Kwotę funduszu przeznaczoną na kapitalny remont, wpisuje się na rachunek "amortyzacyjny fundusz na kapitalny remont", zadłużając rachunek "amortyzacyjny fundusz (odpisy amortyzacyjne)",

Zleceniobiorcze organizacje budowlane obowiązane są przekazywać do banku specjalnego co dekadę część odpisów amortyzacyjnych w rozmiarach planowanej sumy amortyzacji, a w końcu miesiąca różnicę między planowaną, a faktycznie policzoną kwotę amortyzacji (części podlegającej wpłacie do banku specjalnego).

Zgodnie z "regulaminem finansowania inwestycyj przez Bank Przemysłowy", zatwierdzonym uchwałą Rady Kom. Lud. ZSRR z 26.II. 1938 r, bank wykonuje polecenia co do zaliczenia kwot amortyzacyjnych bezpośrednio po dokonaniu wpłat do budżetu. Oddziały Prombanku otrzymały prawo żądania sprawozdań księgowych co do wysokości doliczeń amortyzacyjnych.

Zgodnie z uchwałą Rady Kom. Lud. ZSRR z 19.XII.1938 r., Nr 1337 w razie nie wpłynięcia przewidzianych przez plan własnych

lokat (amortyzacji i zysku) Prombank zawiadamia o tym odpowiedni organ nadrzędny w stosunku do organizacji budowlanej (Centr. Zarz. Zjednoczenie), który wydaje bankowi polecenie przymusowego spisania.

Przekazane bankowi specjalnemu kwoty księguje się jako środki odprowadzone na rachunku "wpłaty do banku specjalnego", który w końcu roku zamyka się rachunkiem "fundusz amortyzacyjny".

W bilansie inwestycyjnym amortyzację oblicza się w podanym wyżej trybie z tą jednak różnicą, że jak nadmieniono przedtem - budowy - posiadacze tytułów nie przekazują odpisów amortyzacyjnych do banku specjalnego.

W związku z tym budowy - posiadacze tytułów nie przepisują części funduszu amortyzacyjnego, przeznaczonej na kapitalny remont, na rachunek "funduszu amortyzacyjnego na kapitalny remont".

Pozostałości odpisów amortyzacyjnych na rachunku "funduszu amortyzacyjnego" są źródłem finansowania inwestycji (planowanych), przeprowadzanych przez budowę - posiadacza tytułu i podlegają spisaniu przy zamknięciu rachunków w dziale "zakończone inwestycje".

Na rachunku "fundusz amortyzacyjny na kapitalny remont" zleceniobiorcze organizacje budowlane wykazują odpisy amortyzacyjne w części, pozostającej do dyspozycji kierownika budowy na kapitalny remont.

Na tym samym rachunku księguje się w ciągu roku odpisy amortyzacyjne na umorzenie wydatków na dzierżawę środków trwałych.

Finansowanie kapitalnego remontu odbywa się w ciężar rachunku funduszu amortyzacyjnego przy pomocy oddzielnego rachunku, który otwierają organizacje budowlane.

Srodki przeznaczone na kapitalny remont, nie mogą być zużytkowane na inne cele.

Reszta niewykorzystanych w ciągu roku odpisów amortyzacyjnych, przeznaczonych na kapitalny remont, pozostaje do dyspozycji organizacji budowlanej celem odpowiedniego wykorzystania w roku następnym.

Rachunek zamyka się kwotą wartości zakończonych kapitalnych remontów przy uznaniu rachunków "niezasadniczych budowlano-monta-

żowych robót" "podrzędnych prac " i innych.

§ 45. Ewidencja funduszów specjalnych.

Do funduszów specjalnych organizacyj budowlanych zalicza się fundusz kierownika budowlano-montażowych organizacyj, tworzony w oparciu o uchwałę Rady Ministrów ZSRR z 10 maja 1947 Nr 1472.

Fundusz kierownika tworzy się we wszystkich opartych na obrachunku gospodarczym i samodzielnie bilansujących, państwowych zleceniobiorczych budowlano-montażowych zarządach, oddziałach i placówkach (dzielnicach), wchodzących bezpośrednio w skład budowlano-montażowych przedsiębiorstw (trustów) względnie zrównanych z nimi zarządów, w przedsiębiorstwach typu miejskiego lub w przedsiębiorstwach pojedyńczych, nie posiadających w swej organizacji zarządów i placówek samodzielnie bilansujących, jak również w budowach państwowych, wykonywanych sposobem gospodarczym podporządkowanych władzom związkowym, republikańskim i miejscowym.

Nie tworzy się funduszu kierownika w gospodarstwach nie zasadniczego wytwórstwa organizacyj budowlanych: w wydziałach i oddziałach zaopatrzenia, w oddziałach transportowych, komunalno-mieszkaniowych, w stacjach maszynowo-traktorowych i w innych pomocniczych pracach, jak również w organizacjach projektujących i geologiczno-badawczych.

Głównym warunkiem utworzenia funduszu jest wykonanie przez organizację budowlaną planu państwowego pod względem wielkości robót budowlano-montażowych (według wartości kosztorysu), wykonanie zadania co do obniżenia wartości (kosztów) robót budowlano-montażowych i wykonanie planu zysków (nadwyżek).

Odpisy na fundusz kierownika dokonywane są od planowego zysku organizacyj budowlano-montażowych i oszczędności, uzyskanych w wyniku obniżenia kosztów robót budowlano-montażowych.

W razie wykonania planu zysków i zadania co do obniżenia kosztów robót budowlano-montażowych z nadwyżką, fundusz kierownika uzupełnia się dodatkowymi odpisami z kwoty ponadplanowego zysku i ponadplanowej oszczędności.

Roczna kwota odpisów na fundusz z planowanego i ponadplano-

wego zysku lub z oszczędności,osiągniętej przez obniżenie kosztów,nie może przewyższać 5 % rocznego funduszu płac personelu, zajętego przy robotach budowlano-montażowych z uwzględnieniem faktycznie wykonanej wielkości robót budowlano-montażowych,jak również robocizny personelu zajętego w produkcyjnych przedsiębiorstwach i zakładach niebilansujących samodzielnie.

Przy określaniu wielkości planowanego i ponadplanowego zysku lub oszczędności uwzględnia się w odpisach na fundusz zmiany w okresie sprawozdawczym spowodowane przyczynami niezależnymi od działalności produkcyjnej:

a) zmiany cen materiałów,opału,drobnych materiałów (detali), konstrukcyj metalowych i instalacyj,jak również zmiany taryf kolejowych i innych;

b) zamianę w trybie planowaina zasadniczych kategoryj materiałów i opału;

c) zmiany stawek robocizny i dodatków do niej,norm wydajności,kredytów bankowych,taryf od usług komunalnych i norm amortyzacji;

d) zadłużenie kredytowe,odpisy na zysk po upływie terminu przedawnienia.

Odpisy na fundusz kierownika przeprowadza się w ciągu roku po upływie każdego kwartału na zasadzie bilansów skróconych w stosunku do nakazanych uchwałą Rady Min. ZSRR.

Odpisy za II i III kwartał przeprowadza się,wychodząc od wykonania planu zysków i oszczędności za czasokres od początku roku (w postępie wzrastającym).

Odpisy kwartalne na fundusz kierownika mają charakter zaliczkowy. Ostateczną wysokość odpisów ustala się po upływie roku przy zatwierdzaniu sprawozdania rocznego i ostatecznego bilansu.

Jeżeli dokonane w ciągu roku odpisy na fundusz kierownika okażą się wyższe od odpisów,ustalonych na zasadzie zatwierdzonego sprawozdania rocznego i bilansu,pozostałą sumę odpisów umarza się na rachunek znajdujących się w końcu roku sprawozdawczego pozostałości środków tego funduszu,a część nieumorzoną wykazuje się w bilansie organizacji budowlanej i pokrywa się ją z odpisów na fundusz,dokonywanych w następnym roku.

Organizacje budowlane wydatkują posiadane środki funduszu na podstawie zezwolenia nadrzędnej organizacji:

a) na rozszerzenie działalności budowlanej,na budowę i remont funduszu mieszkaniowego, b) na polepszenie obsługi kulturalno-życiowej pracowników, c) na premiowanie pracowników,nabycie skierowań do domów wypoczynkowych i sanatoriów oraz wypłacanie doraźnych zasiłków pracownikom.

Tworzenie w ciągu roku funduszu kierownika (odpisy zaliczkowe) przybiera następującą postać księgowania:

Debet rachunku "środki odprowadzone"
Subkonto: "Odpisy na fundusz kierownika"

Kredyt rachunku: "Fundusze specjalne"
Subkonto:"Fundusz kierownika organizacji budowlano-montażowych.

Bieżąca ewidencja opracyj z funduszu powinna być prowadzona oddzielnie dla następujących celów:

a) na rozszerzenie działalności budowlanej,na budowę i remont funduszu mieszkaniowego;

b) na polepszenie kulturalno-życiowych obsług pracowników;

c) na premiowanie pracowników,nabycie skierowań do domów wypoczynkowych i sanatoriów oraz udzielenie doraźnych zasiłków pracownikom.

W tym celu istnienie i wydatkowanie funduszu według określonych wyżej przeznaczeń wykazuje się w oddzielnych dla każdego celu rubrykach karty subkonta "fundusz kierownika organizacyj budowlano-montażowych" lub na oddzielnych kartach zakładanych odpowiednio do przeznaczenia środków funduszu.

Srodki trwałe,nabyte z rachunku funduszu kierownika,dołącza się w aktywach bilansu do odpowiednich pozycyj środków trwałych z równoczesnym przeniesieniem w pasywach wartości tych środków z rachunku "fundusz kierownika" na rachunek "statutowego (zakładowego) funduszu".

1. Nabycie środków trwałych.

Debet rachunku "środki trwałe"
Kredyt rachunku: Srodki pieniężne (lub dostawców i t.p,)

2. Przeksięgowanie środków funduszu kierownika
(w kwocie równej wartości nabytych środków)

Debet roku "specjalne fundusze"
Kredyt rachunku:"statutowy (zakładowy) fundusz".

Odpisy na fundusz kierownika ulegają spisaniu z bilansu po definitywnym zatwierdzeniu sprawozdania rocznego i rozdzieleniu (w organizacjach wykonawczych) zysków.

Spisanie odpisów na fundusz kierownika w wykonawczych (statutowych) organizacjach budowlanych dokonuje się przez księgowanie;

Debet rachunku "zyski i straty"
Kredyt rachunku:"Srodki odprowadzone"

Na budowach,wykonywanych sposobem gospodarczym,spisanie odpisów na fundusz kierownika po upływie roku i zatwierdzeniu sprawozdania dokonuje się przez księgowanie,

Debet rachunku "inwestycje niezakończone"
Subkonto: "inne wydatki i skreślenia"
Kredyt rachunku: "środki odprowadzone" wraz z zamknięciem w trybie odpowiednim odpisanych na fundusz kwot na rachunek finansowania inwestycyj.

Uchwała Rady Min.ZSRR z 21.X.1943 r.Nr 1156 wznowiła działanie uchwały Komisji Ekonomicznej przy Radzie Kom.Lud.ZSRR z 16.III.1939 r. Nr 248 o zezwoleniu na tworzenie w organizacjach projektujących specjalnego funduszu premiowania projektodawców i organizacyj projektujących na rachunek:

a) miesięcznych odliczeń od cennikowej wartości wykonanych robót,udokumentowanych przedstawionymi zleceniodawcom rachunkami,bez podwyższenia obowiązujących rozliczeń (cen cennikowych) na pokrycie kosztów projektów;

b) odliczenia od kwot uzyskanych oszczędności na funduszu robocizny na ukończone projekty - dla prac projektujących i od kwot osiągniętej oszczędności na zwykłych (bezpośrednich) wydatkach produkcyjnych.

Wykazywanie operacyj,związanych z tworzeniem i wydatkowaniem funduszu projektodawców,przeprowadza się na subkoncie "fundusz organizacyj projektujących" (należącym do rachunku "fundusze specjalne").

Odpisywane na fundusz kwoty przyjmują następującą postać księgowania:

Debet rachunku "Prace projekcyjno-badawcze i geologiczno-poszukiwawcze".

Subkonto: "Odpisy na fundusz organizacyj projektujących"
Kredyt rachunku: "Fundusze specjalne"
Subkonto: "Fundusz organizacyj projektujących"

Obliczone przez projektodawców kwoty premii wchodzą w skład bilansowego funduszu robocizny. W związku z tym kwoty obliczonych premii księguje się następująco:

a) doliczenie premii:

debet rachunku "Zasadnicze płace"
kredyt rachunku: "Robotnicy i pracownicy"

b) odzwierciadlenie premii na rachunku funduszu:

debet rachunku "specjalne fundusze" (subkonto: fundusz organizacji projektujących)
kredyt rachunku: "Zasadnicze płace"

Pozostałości niewykorzystanego do końca roku funduszu przenosi się na rok następny.

W organizacjach budowlanych, które zorganizowały u siebie zakłady dla produkcji środków masowego zapotrzebowania, wytwarzając towary z odpadków zasadniczej i pomocniczej produkcji budowlanej (np. zabawki z obrzynków drzewnych i t.p.), może być tworzony na zasadzie uchwały Rady Kom.Lud. ZSRR z 7.VII.1936 Nr 1193. fundusz zysków z realizacji masowego zapotrzebowania z odpadków.

Na fundusz odlicza się całą kwotę zysków z realizacji przedmiotów masowego zapotrzebowania, wyrobionych z odpadków.

Co kwartał przeprowadza się zaliczkowe odpisy na fundusz w wysokości 50 % sumy czystego zysku, otrzymanego z realizacji przedmiotów masowego zapotrzebowania z odpadków.

Końcową kwotę odpisów na fundusz ustala się przy zatwierdzeniu sprawozdania rocznego.

Zaliczkowe odpisy na fundusz przeprowadza się drogą zaksięgowania ustalonej kwoty w ciężar rachunku "środki odprowadzone", subkonto "Odpisy na fundusz masowego zapotrzebowania", uznając rachunek "Specjalne fundusze" (subkonto "fundusz zysków z realizacji masowego zapotrzebowania z odpadków).

Ustaloną definitywnie sumę odpisów na fundusz przenosi się po zatwierdzeniu sprawozdania rocznego z rachunku "środki odprowadzone" na rachunek "zyski i straty".

Z "funduszu zysków z realizacji masowego zapotrzebowania z odpadków" pokrywa się następujące wydatki:

a) na rozbudowę zakładów, wytwarzających przedmioty masowego zapotrzebowania z odpadków, jak również na podniesienie jakości i zewnętrznego wyglądu wytwarzanych przedmiotów masowego zapotrzebowania;

b) na pozaplanowe kapitalne inwestycje;

c) na premiowanie robotników oraz inżynieryjno-technicznych pracowników przedsiębiorstwa i na ich kulturalno-życiowe potrzeby.

Wydatki na poczet funduszu zysków z realizacji masowego zapotrzebowania z odpadków księguje się bezpośrednio w ciężar rachunku "fundusze specjalne", subkonto "fundusz zysków z realizacji masowego zapotrzebowania z odpadków".

Rachunkowość operacyj z subkonta "fundusz zysków z realizacji masowego zapotrzebowania" prowadzi się na kartach wielorubrykowych. W rubrykach uwidocznia się przeznaczenie środków funduszu (na rozbudowę zakładów, na pozaplanowe inwestycje, na premiowanie) i wydatki według tego przeznaczenia.

Niewydatkowaną do końca roku pozostałość funduszu pozostaje w bilansie i przechodzi na rok następny.

§ 46. Ewidencja zysków i strat

Na rachunku "zysków i strat" wykazuje się wszystkie ubytki i przychody organizacji budowlanej (wyniki działalności), występujące w ciągu roku sprawozdawczego, niezależnie od tego, do którego okresu sprawozdawczego odnoszą się one faktycznie.

Na budowach wykonujących kapitalne roboty sposobem gospodarczym, do wyników zalicza się z reguły tylko te zyski i straty, które nie pozostają w związku z wartością kapitalnych robót (np. straty wskutek odpisania przeterminowanych wierzytelności, ubytki lub przychody z realizacji materiałów i usług w stosunkach z trzecimi osobami i i.).

Po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania i bilansu odpisuje się końcowe wyniki za ubiegły rok:

a) w bilansie zleceniobiorcy organizacji budowlanej: straty

na zmniejszenie funduszu statutowego, zyski - w części podlegającej wniesieniu do budżetu jako potrącenie z zysku, na rachunek "rozliczenia z budżetem", a w pozostałej części - na zwiększenie funduszu statutowego;

b) w bilansie inwestycyj kapitalnych - na zmniejszenie lub powiększenie otrzymanych środków finansowych (jeśli chodzi o straty - przez rachunki działu "inwestycje zakończone", a co do zysków - drogą odpisania na rachunek "inne źródła finansowania inwestycyj").

Zyski i straty wykazuje się na kartach, oddzielnie zakładanych dla zysków i strat. Treść poszczególnych pozycji "zysków i strat" stanowią następujące ubytki i przychody organizacyj budowlanych;

Na pozycję "dochód z robót wykonanych (oddanych)" wykonawcze organizacje budowlane i projektujące zaliczają co miesiąc kwotę różnicy między wartością wykonanych i oddanych zleceniodawcom robót według cen, ustalonych w umowach, a faktycznym kosztem własnym tychże robót, wykazanym na rachunku "oddania robót".

W pozycji "Dochody z realizacji wartości rzeczowych i usług" księguje się co miesiąc dochód z realizacji rynkowej produkcji i usług podręcznych, pomocniczych i ubocznych przemysłów, nie bilansujących samodzielnie, jak również z realizacji wartości rzeczowych w trybie mobilizacji rezerw wewnętrznych lub realizacji odpadków produkcji.

W pozycji "Dochód z dzierżawy obiektów" księguje się dochód z wydzierżawienia środków trwałych (budynków i urządzeń, maszyn budowlanych i t.p.) przez organizację budowlaną.

Pozycja "dochód ze skreślenia przeterminowanych zobowiązań kredytowych" wyraża kwoty zobowiązań kredytowych, niedochodzonych przez wierzycieli w czasokresie do przedawnienia.

Na pozycję "Dochód ze spłaty skreślonych przed tym należności nieściągalnych" księguje się kwoty spłaconych długów, które przed tym jako nieściągalne zostały skreślone.

Pozycja "Odsetki pobrane przez przedsiębiorstwo" służy do księgowania przez organizacje zleceniobiorcze odsetek, pobranych bezpośrednio przez [illegible] przedsiębiorstwa od przeprowadzanych przez nią operacyj.

W pozycji "Grzywny,kary umowne i odszkodowania pobrane przez przedsiębiorstwo" - zleceniobiorcze organizacje budowlane wykazują kwotę kar,odszkodowań i grzywien,pobranych przez przedsiębiorstwo na podstawie umów i operacyj,przeprowadzonych przez nie bezpośrednio w trybie scentralizowanym.

Na pozycję "Pozostałości materiałów w składach przedsiębiorstwa" wnoszą zleceniobiorcze organizacje budowlane wartość resztek wartości rzeczowych,stwierdzonych przy inwentaryzacji składów,prowadzonych bezpośrednio przez przedsiębiorstwo.

W pozycji "Dochód z operacyj ubiegłego roku" księguje się różnego rodzaju dochody i wpływy,pobrane w roku sprawozdawczym, lecz odnoszące się do operacyj lat ubiegłych. Dochód przedsiębiorstw budowlanych podporządkowanych a bilansujących samodzielnie księguje się w pozycji: "Akumulacja podporządkowanych przedsiębiorstw budowy,sporządzających samodzielny bilans".

W pozycji "Straty na robotach oddanych" zleceniobiorcze organizacje budowlane i projektujące księgują kwoty strat na wykonanych i oddanych zleceniodawcom robotach (z rachunku "oddanie robót").

Na pozycję "Straty na realizacji wartości rzeczowych i usług" przenosi się z rachunku "realizacja rzeczowych wartości i usług" kwoty strat na realizacji wyrobów: usług podręcznych, pomocniczych i ubocznych gospodarstw nie bilansujących samodzielnie,jak również straty,wynikłe dla budowy w wyniku realizacji wartości rzeczowych,przeprowadzonej w trybie mobilizacji wewnętrznych rezerw.

Pozycja "Straty wskutek klęsk żywiołowych" przewidziana jest na przypadek konieczności odpisania na straty zniszczenia lub uszkodzenia wartości rzeczowych wskutek pożaru,powodzi,huraganu i innych klęsk żywiołowych.

Na kwotę tych strat składają się:

a) wartość zniszczonych lub uszkodzonych wartości rzeczowych,

b) wydatki,poczynione na likwidację skutków klęsk żywiołowych (środki przedsięwzięte w walce z zatopieniem przy powodzi i t.p.),

c) wartość przestojów, spowodowanych klęskami żywiciołowymi.

Z ogólnej kwoty szkód potrąca się kwoty uzyskane z realizacji uszkodzonych wartości.

W pozycji "Utrzymywanie przedsiębiorstw w konserwacji" ("Konserwacja przedsiębiorstw"), budowy, prowadzone sposobem gospodarczym, wykazują wydatki na konserwację budów, jeżeli wydatki te nie były przewidziane w planie.

Na pozycję "Straty na skreśleniu wierzytelności przeterminowanych" wnosi się kwoty strat na spisaniu wierzytelności, które nie mogą być sądownie dochodzone wskutek upływu terminów przedawnienia.

W pozycji "Straty na skreśleniu należności nieściągalnych" księguje się kwoty strat, poniesionych wskutek spisania wierzytelności, których ściągnięcie jest beznadziejne.

Za należności nieściągalne uważa się z reguły takie, których windykacji odmówił sąd lub arbitraż.

Zgodnie z uchwałą Rady Kom. Lud. ZSRR z 29. VII. 1936 r. spisanie na straty nieściągalnych należności wymaga zezwolenia organizacji nadrzędnej.

Pozycja "Odsetki zapłacone przez przedsiębiorstwo" wykazuje w zleceniobiorczych organizacjach budowlanych kwoty odsetek od operacyj kredytowych, opłaconych bezpośrednio przez centralę przedsiębiorstwa.

Na pozycję "grzywny, kary umowne i odszkodowania, zapłacone przez przedsiębiorstwo" wnoszą zleceniobiorcze organizacje budowlane kwotę grzywien, kar umownych i odszkodowań, zapłaconych na podstawie umów, wykonywanych bezpośrednio przez przedsiębiorstwo w operacjach scentralizowanych.

W pozycji "defekty (braki) materiałów na składzie przedsiębiorstwa" organizacje zleceniobiorcze księgują kwotę strat na brakach wartości rzeczowych w magazynach i składach, prowadzonych bezpośrednio przez przedsiębiorstwo w tych przypadkach, kiedy braki nie wykraczają poza ramy ustanowionych norm.

W pozycji "Straty na operacjach ubiegłego roku" uwidacznia się straty operacyjne roku ubiegłego, występujące w roku sprawozdawczym pod warunkiem, że istnieją dowody z dokumentów, iż dana

operacja pochodzi z roku ubiegłego.

Na tę pozycję nie mogą być wnoszone:

a) braki wartości rzeczowych, odkryte przy inwentaryzacji;

b) grzywny, kary i odszkodowania;

c) straty wskutek odpisania należności nieściągalnych i przeterminowanych.

Powyższe straty uwidacznia się w każdym przypadku na odpowiednich pozycjach jako wynik bieżącego roku.

Na pozycję "Straty pomocniczych przedsiębiorstw budowy, bilansujących samodzielnie" wnosi się straty, uwidocznione w bilansach przedsiębiorstw pomocniczych.

= = = = = =